

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Національні моделі менеджменту та кросскультурна взаємодія в умовах
глобалізації

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності 074 Публічне управління та адміністрування

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, протокол засідання кафедри № 9 від 7.04.2016

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Підсумковий контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «Національні моделі менеджменту та кросскультурна взаємодія в умовах глобалізації» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною проводиться у формі семестрового диференційованого заліку відповідно до графіку навчального процесу спеціальності.

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Семестровий залік охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей. Типовий приклад екзаменаційного білету наведено у розділі «Завдання для підсумкового контролю успішності навчання».

Кожен екзаменаційний білет складається з трьох завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки здобувача і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Заліковий білет включає одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Під час семестрового контролю у формі диференційованого заліку підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності здобувача при поточному контролі.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до заліку), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 55 балів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Зразок залікового білета

Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця
Освітній рівень доктор філософії
Спеціальність **074 Публічне управління та адміністрування**
Навчальна дисципліна «Національні моделі менеджменту та
кросскультурна взаємодія в умовах глобалізації»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1. Стереотипне.

Поясніть, чому на Вашу думку, критеріями, що набувають ключового значення і визначають специфіку процесів соціально-економічної взаємодії в окремих національних культурах в дослідженні Г. Хофстеда визнаються співвідношення індивідуалізм / колективізм, маскуліність / фемініність, дистанція влади, відношення до невизначеності, часу?

Завдання 2. Діагностичне.

Використовуючи результати дослідження господарчих орієнтацій національних культур Г. Хофстеда, визначте рівень готовності до інтеграції представників культур південно-, північноєвропейських, англосаксонських, конфуціанських, мусульманських країн за параметрами міри пріоритету особистого або суспільного, соціальної нерівності, соціальної нестабільності і багатозначності, рівня соціального напруження, за яких суб'єкти відчують себе комфортно, міри перспективності діяльності суб'єктів.

Завдання 3. Евристичне.

1. На основі результатів дослідження ціннісних засад національних культур господарювання Г. Хофстеда, Ф. Тромпенаарса та інших вчених зробіть прогностичний аналіз сфер господарчої діяльності, в яких варто чекати найбільших успіхів взаємодії між представниками конфуціанської, американської та європейської моделей менеджменту, а в яких, навпаки можна передбачити виникнення ускладнень.

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця (підпис)

Екзаменатор _____
(підпис)

2.2. Перелік завдань для підсумкового контролю

2.2.1. Стереотипні:

2.2.1.1. Встановіть правильне співвідношення (...) - ....)): які установки по відношенню до світу несуть вірянам наступні світові релігії:

- А) Іудаїзм, християнство;
- Б) Іслам;
- В) Буддизм, індуїзм;
- Г) Конфуціанство.
- а) пристосування до світу;
- б) перетворення світу згідно з духом Писання;
- в) відхід від світу;
- г) перетворення світу згідно з буквою Писання.

2.2.1.2. Встановіть правильне співвідношення (...) - ....)): якій цивілізації відповідають наступні моделі капіталізму і відповідні моделі менеджменту:

- А) Західноєвропейська;
- Б) Північно-Американська;
- В) Латиноамериканська;
- Г) Китайсько-далекосхідний світ;
- Д) Мусульмансько-афразійська;
- а) Групово-кастовий, функціонально-анархічний, гармонізований капіталізм;
- б) Східноазіатський патріархальний, корпоративний, конфуціанський капіталізм;
- в) Європейський континентальний соціал-демократичний корпоративний,
- г) Ісламський капіталізм;
- д) Протестантський ринковий, ліберальний капіталізм;
- е) Католицький капіталізм.

2.2.1.4. Які з перерахованих критеріїв альтернативних парадигм зростання і розвитку характеризують Західний, а які Азіатський цивілізаційні світи:

1. Закріплює традиційні засади громадського життя;
2. Виробнича, торговельна, фінансова діяльність;
3. Диктує свої умови державі, захоплює її, стає державою;
4. Прагнення капіталіста до прибутку, творче руйнування;
5. Відтворення суспільства;
6. Приймає умови, визначувані державою, повністю залежить від неї, витісняється на периферію громадського життя;
7. Економічна, неекономічна мотивація, стимулювання і примус;
8. Теорії капіталу К. Маркса, розвитку Й. Шумпетера;
9. Дає старт процесу модернізації;
10. Суспільний

розподіл праці і спеціалізація; 11. Обмін, редистрибуція, реципрокність (дар, трата); 12. Капіталістичні; 13. Породжує їх нестійкість, трансформації; 14. Теорія ринкового розподілу праці А. Сміта; 15. Обмін; 16. Націлена на підтримку стабільності; 17. Отримання прибутку; 18. Некапіталістичні.

Заповніть відповідні колонки таблиці 1

Таблиця 1

Західна і Азіатська парадигми зростання і розвитку

Критерії	Захід	Східна Азія
Концепції еволюції		
Джерело зростання і розвитку		
Вплив еволюції на соціальні структури		
Мета		
Засіб її досягнення		
Форми руху благ		
Характер ринків		
Відношення до інституціональної динаміки		
Роль капіталу (у тому числі і іноземного)		

2.2.2. Діагностичні:

2.2.2.1. Простежите особливості місця країн ядра, протопериферії і периферії світ-системи в сучасних глобальних фінансових і корпоративних відносинах.

Отримані результати оформіть у вигляді таблиці 1.

Прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Світ-системна диференціація глобальних фінансових і корпоративних відносин

	Ядро	Протопериферія	Периферія
Фінансові відносини			
Корпоративних відносини			

2.2.2.2. На прикладі представників Західноєвропейської, Китайсько-далекосхідної, Мусульмансько-афразійської цивілізацій простежите вплив чинників, що відносяться до різних рівнів регулювання людської діяльності та інституціональної архітекtonіки на особливості їх поведінки в бізнесі.

2.2.2.3. На прикладі представників Західноєвропейської, Китайсько-далекосхідної, Мусульмансько-афразійської цивілізацій простежите вплив чинників, що відносяться до різних рівнів регулювання людської діяльності та інституціональної архітекtonіки на особливості їх поведінки в бізнесі.

2.2.2.4. Використовуючи Ваші знання про чинники диференціації місця цивілізацій в світ-системі, розкрийте відповідні передумови відносно таких країн, як Саудівська Аравія, Бангладеш, Малайзія, Бразилія, Аргентина, Нігерія, США, Китай, Франція, Угорщина.

2.2.3. Евристичні:

2.2.3.1. Використовуючи Ваші знання про рівні регулювання діяльності людини і складових національного менталітету, поясните потенційні наслідки глобальної взаємодії представників різних цивілізацій у рамках макрорішення та китайсько-далекосхідного цивілізаційних світів, між суб'єктами господарювання, що відносяться до різних цивілізаційних світів. З представниками якого з них, на вашу думку, легше буде налагодити контакти представникам мусульманско-афразійської і індійсько-індуїстської цивілізацій і чому?

2.2.3.2. До якого типу цивілізацій у рамках формаційного підходу можна віднести такі країни, як Камбоджа, ПАР, Швеція, Малайзія, Японія, Туреччина. Виходячи з відповіді на перше питання, охарактеризуйте домінуючі в цих країнах моделі менеджменту та пов'язані з ними форми власності, праці, руху благ, способи і сфери господарювання?

2.2.3.3. На прикладі США, Великобританії, Південної Кореї, Індії, Сомалі, Кенії простежите особливості протікання сучасних тенденцій економічної глобалізації в сферах фінансів і функціонування корпорацій в країнах ядра, протопериферії і периферії світ-системи.

Ключові відмінності оформите у вигляді таблиці 1.

Прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Особливості сучасних тенденцій глобалізації

Тенденції	Ядро		Протопериферія		Периферія	
Фінансова глобалізація						
Становлення глобальних корпорацій						

2.2.3.5. На прикладі США, Великобританії, Південної Кореї, Індії, Сомалі, Кенії простежите особливості протікання сучасних тенденцій економічної глобалізації у сфері глобальних торговельних, технологічних і виробничих стосунків в країнах ядра, протопериферії і периферії мир-системи.

Ключові відмінності оформите у вигляді таблиці 1.

Прокоментуйте їх.

Таблиця 1

Особливості сучасних тенденцій глобалізації

Тенденції	Ядро		Протопериферія		Периферія	
Трансформація міжнародної торгівлі						
Формування						

глобальної технологічної піраміди						
Розвиток глобальних виробничих систем						

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результат семестрового *заліку* оцінюється в балах і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Мінімально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 5 балів.

Максимально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 10.

Виконання кожного завдання підсумкового контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Підсумкова оцінка за *залік* з навчальної дисципліни «10» розраховується за формулою:

$$S = Z1 + Z2 + Z3,$$

де S – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх завдань підсумкового контролю ($S=10$);

$Z1$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 1 підсумкового контролю ($Z1=2$);

$Z2$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 2 підсумкового контролю ($Z2=3$);

$Z3$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 3 підсумкового контролю ($Z3=5$).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час *заліку*, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Липов В. Институциональная комплементарность социально-экономических систем / В. Липов. – Х. : Изд-во ХНУ им. В. Н. Каразина, 2011. – 484 с.

2. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2008. – 368 с. Гриф МОН

3. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2009. – 336 с. Гриф МОН

4. Липов В.В. Міжнародна економіка: структурно-цивілізаційні основи розвитку. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2007. – 208 с.

5. Мясоедов С. Основы кросскультурного менеджмента. Как вести бизнес с представителями других стран и культур / С. Мясоедов, - М. : Дело, 1015. – 256 с.

4.2. Додаткова

1. Вайтхил А. Японская система менеджмента / А. Вайтхил. – М. : Интернет-трейдинг, 2006. – 258 с.

2. Гестелланд Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе: практика общения и ведения бизнеса в различных национальных культурах / Р. Гестелланд. – Днепропетровск : Баланс-клуб, 2003. – 274 с.

3. Грейсон Дж. Мл. Американский менеджмент на пороге XXI века / Дж. Грейсон мл, К. О’Делл. – М. : Экономика, 1991. – 320 с.

4. Кочетков Г. Корпорация. Американская модель / Г. Кочетков, В. Супян. – М СПб. : Питет, 2005. – 320 с.

5. Кэлф Д. Новая европейская бизнес-модель / Д. Кэлф. – М. :

Вершина, 2007. – 288 с.

6. Льюис Р. Столкновение культур. Путеводитель для всех, кто делает бизнес за границей / Р. Льюис. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 640 с.

7. Малявин В. Китай управляемый. Старый добрый менеджмент / В. Малявин. – М. : Европа, 2005. – 304 с.

8. Оу И. Японский менеджмент. Прошлое, настоящее и будущее / И. Оу. – М. : Эксмо, 2007. – 160 с.

9. Прохоров А. Русская модель управления / А. Прохоров. – М. : Эксмо, 2007. – 384 с.

10. Тромпенаарс Ф. Национально-культурные различия в контексте глобального бизнеса / Ф. Тромпенаарс, Ч. Хампден-Тернер. – Мн. : Попури, 2004. – 528 с.

11. Холден Н. Кросс-культурный менеджмент: Концепция когнитивного менеджмента / Н. Холден. – М. : ЮНИТИ, 2005. – 384 с.

4.3. Ресурси Інтернет

1. Всесвітній банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldbank.org.

2. Європейська комісія. Сторінка новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/news.en.htm>.

3. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>.

4. Інститут міжнародної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iie.com.

5. Міжнародна торгова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iccwbo.org.

6. Міжнародна фінансова корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ifc.org.

7. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imf.org.

8. ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oecd.org.

9. ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.un.org.

10. ОПЕК [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.opec.org.

11. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wto.org.

12. ЮНІДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unido.org.

13. ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unctad.org.